

4.4.2022

Diaarinumero
H 101/22

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 17.2.2022, VN/12531/2021

LAUSUNTO VAMMAISPALVELULAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSESTA

Sosiaali- ja terveysministeriö on varannut korkeimmalle hallinto-oikeudelle tilaisuuden antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi vammaispalvelulaiksi. Esitysluonnokseen liittyy lisäksi muutoksia kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin, sosiaalihuoltolakiin, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin.

Korkein hallinto-oikeus on tarkastellut esitysluonnosta erityisesti hallinto-oikeudellisen **muutoksenhakujärjestelmän** kannalta.

Vammaispalvelulakiehdotuksen 29 §:n perusteella muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätöksestä edellyttäisi nykyiseen tapaan korkeimman hallinto-oikeuden myöntämää valituslupaa. Korkein hallinto-oikeus toteaa, että oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain tultua voimaan 1.1.2020 lähtökohdaksi on tullut se, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (107 §). *Tämän vuoksi on perusteltua, että muutoksenhausta säädetään viittaamalla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.*

Edellä lausuttuun pääsääntöön nähden korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että vaikka **kehitysvammaisten erityishuollosta** annetun lain muuttamista koskevassa 2. lakiehdotusluonnoksessa esitetään eräitä muutoksia kehitysvammalain muutoksenhakusääntelyyn, ei siinä ehdoteta muutosta muutoksenhakua hallinto-oikeuden päätöksestä koskevaan kehitysvammalain 81 d §:ään.

Mainittu säännös on säädetty ennen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain voimaantuloa eikä siinä ole niin ollen otettu huomioon hallinto-oikeudellisen muutoksenhakujärjestelmän muuttumista niin, että valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä edellyttää pääsäännönmukaisesti valituslupaa. Korkein hallinto-oikeus on tämän vuoksi vuosikirjaratkaisussaan KHO 2022:20 katsonut, että ottaen huomioon muun ohella muutoksenhakujärjestelmään kehitysvammalain jälkeen säädettyt muutokset, lain 81 d §:ää tuli tulkita siten, että valittaminen hallinto-oikeuden päätöksestä edellytti 1.1.2020 alkaen valituslupaa myös niissä tahdon-

Korkeimman hallinto-oikeuden henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla www.kho.fi
Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter i högsta förvaltningsdomstolen och dataskydd finns tillgängliga på www.hfd.fi

vastaiseen erityishuoltoon määräämistä tai sen jatkamista koskevissa asioissa, jotka vaikuttivat 81 d §:n sanamuodon perusteella jäävän valituslupajärjestelmän ulkopuolelle. Tätä tulkintaa tuki myös oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia koskevissa esitöissä valituslupajärjestelmän osalta lausuttu.

Korkein hallinto-oikeus pitää tärkeänä, että erityislainsäädännössä olevaa muutoksenhakusääntelyä selkeytetään vastaamaan uuden yleislain valituslupasääntelyä niiltä osin kuin aiemmin säädettyyn lainsäädäntöön on jäänyt hallinto-oikeudellisen muutoksenhakujärjestelmän perusratkaisusta poikkeavia ratkaisuja. *Kehitysvammalakiehdotusta tulisi tämän vuoksi täydentää siten, että muutoksenhausta hallinto-oikeuden päätökseen säädetään viittaamalla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin.*

Lausunnon on valmistellut oikeusneuvos Juha Lavapuro. Lausunto on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa 4.4.2022.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Emil Waris